

Intressant resa för Tranåsbyggdens Konstförening

Mycket aktiva Tranåsbyggdens Konstförening, med medlemmar även från omkringliggande kommuner, anordnar inte bara ett stort antal utställningar i sin lokal Piratenhuset. Föreningen organiserar också varje år minst två längre konstresor för att vidga medlemmarnas intresse och kunskap.

VÅRENS RESA, mycket fint organiserad av styrelsen med Christer och Kristina Walfridsson i spetsen, som gjordes på lördagen hade lockat många intresserade och en fylld buss 45 personer till Stockholm. Där gjordes först ett besök på Thielska Galleriet med dess stora samling av svenska konstnärers skapande och därefter en sjötur till Vaxholm med en mycket trevlig eftermiddag i Villa Akleja där Claes Moser, konstexpert på Antikrundan, tillsammans med sin fru Sanna Evers förvaltar en avsevärd samling konstverk av J.A.G. Acke (1859-1924) och hans hustru Eja född Topelius.

Redan under bussresan gav Kristina Wahlfridsson en kort men viktig introduktion av de båda huvudpersonerna Ernest Thiel och J.A.G. Acke.

Det blev alltså för resenärerna denna gång två mycket intressanta möten dels med den berömda konstsamling av kända konstnärer som finansmannen Ernest Thiel (1859-1957) påbörjade i Thielska Galleriet men också med besök på den stora samlingen av Ackes konst på Villa Akleja.

Ernest Thiel började tidigt sin bana i finansvärlden och blev genom giftermål släkt med Bonnier och skapade snabbt en stor förmögenhet. Men "Lätt fångat är lätt förgånget" och efter att några år i nära umgänge med kända konstnärer och författare och med första köp Bruno Liljefors "Morgonstämning" skapat

Ingen tvekan Konstintresset stort.

Ernest Thiel en stor konstsamling i det palats (sedermera Thielska Galleriet) han låtit bygga på Blockhusudden. Under Första världskriget drabbades dock Thiel av stora förluster, som tvingade honom att 1924 försöka få Staten att köpa Palatset med den stora konstsamlingen. Det skedde och Thielska Galleriet kunde 1926 invigas som det kända konstmuseum det fortfarande är.

KONSTVÄNNERNA FRÅN Tranåsbygden gjorde dock först en vandrings i Galleriets vackra park med månghundra åriga träd och flera fina skulpturer bland annat av Gustaf Vigeland.

Därefter fick gruppen en fördömlig guidning i Galleriets stora avdelning med de mest kända konstnärerna; som Edvard Munch, bland annat hans verk som föregick hans mest kända "Skriet", men också Richard Bergs berömda "Riddaren och

jungfrun". Guiden berättade också med stor kunskap om hela väggar av Anders Zorn, Carl Wilhelmsson, Albert Engström och även Tranås egen Herman Norman. Men där fanns också också den berömda målningen "Skogstemplett" av J.A.G. Acke med inskriften av skalden Verner von Heidenstam; "Mossa gömmer, människohjärtat skapar evinnerligen!"

En märklig soffgrupp skuren i trä av Gustaf Fjaestad fanns också liksom skulpturer av Döderhultarn och Vigeland. Allt en enorm skildring och upplevelse av svensk konst och intressanta konstnärsliv.

SÅ VIDARE TILL Vaxholm. Efter en kort vandring ner till viken och ombord på skärgårdbåten Röd-löga för en skön skärgårdstur och god lunch nådde så konstgruppen Vaxholm där vi först rundade fästningen och sedan välkomnades av Claes Moser

och hans fru på Villa Akleja. Den mycket fint renoverade byggnaden som, efter att en tid varit i ishockeylegenden Börje Salmings ägo, nu ägs av Claes Moser och hans fru Sannas. Där har de sin mycket stora konstsamling där det mesta är signerat J.A.G. Acke.

Claes Moser berättade först lite om husets historia och hur han själv med nöd och näppe fick sin examen på Handelshögskolan och blev rädd att; "själv söka klara Sveriges näringsliv". Han valde emellertid att vidareutveckla sitt konstintresse.

Redan som tonåring hade han nämligen på konstauktion köpt en tavla föreställande en pojke utklädd till pirat. Claes pappa bannade honom för ett dåligt köp, men så upptäcktes plötsligt att tavlan var målade av Johan Axel Gustav Acke och visade sig vara ganska värdefull.

Det blev flera Acketavlor för Claes och därtill ännu mera kunskap både om konst i allmänhet och särskilt om målaren Acke.

För de flesta av oss tranåsbor var förmodligen tidigare J.A.G. Acke bara ett namn, men nu fick vi veta hans storhet som konstnär och därtill en mycket intressant livsberättelse.

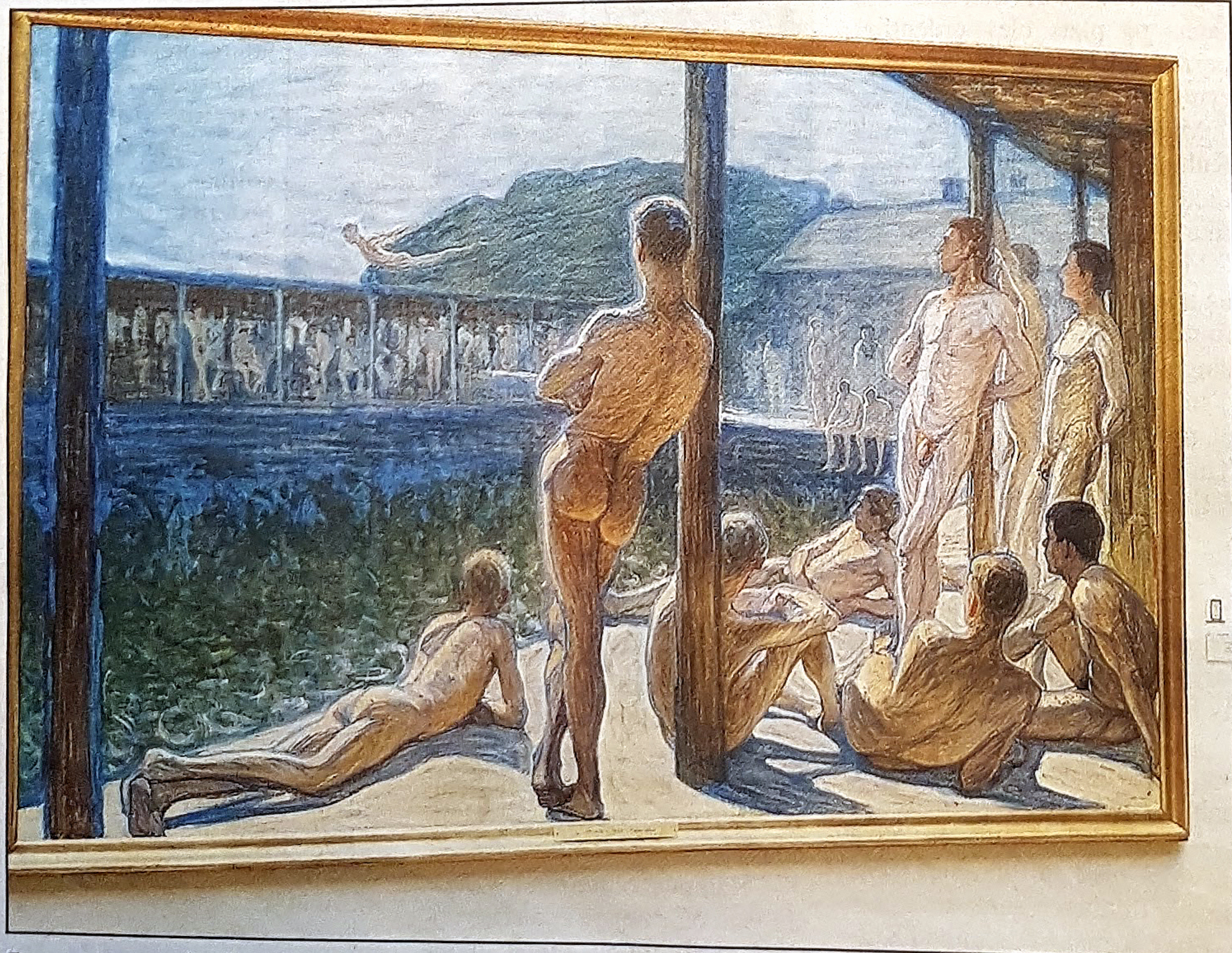
Acke visade mycket tidigt si-

na anlag som tecknare/målare och togs in på Konsthögskolan redan knappt 14 år gammal!

Efter studier där kom han som många andra svenska konstnärer till Paris och väl åter i Sverige bildade han ett konstnärskollektiv tillsammans med redan då väl kända; Bruno Liljefors, Albert Engström och så småningom även Anders Zorn och Gustaf Fjaestad. I kollektivet på Lagnö fanns också Albert Engströms fästmo Sofia Sparre och Eva (Eja) Topelius, dotter till skalden Zacharias, som blev Ackes hustru. I kollektivet blev det mycket sällskapsliv och punch men också skapande av bestående konst.

Acke och hans fru hade inga egna barn men adopterade en liten italiensk pojke som kom att inspirera Ackes konst, och som faktiskt också varit modell för "den lille pirat" som blev Claes Mosers första tavelköp. Acke kom att bli känd som en märklig tolkare av luften, vinden och solen men kanske ändå mest av människans kraft i skymning och gryning. En märklig konstnär tyvärr tidigare helt okänd och svår för en konstnovis att beskriva – men konstupplevelsen av denna resa var mycket stor!

Bernt Karlsson

Eugene Jansson badhus.

Herman Norman finns också där.